

	<b>LUPAHAKEMUS/ILMOITUS</b>		
	<input type="checkbox"/> RAKENNUSLUPAHAKEMUS (132/1999 MRL 125 §) <input type="checkbox"/> TOIMENPIDELUPAHAKEMUS (132/1999 MRL 126 §) <input type="checkbox"/> ILMOITUS (132/1999 MRL 129 §)		
VIRANOMAINEN	SAAPUMISPVM		
	KIINTEISTÖTUNNUS		
	LUPANUMERO		

<b>1 Rakennuspaikka</b>	Kylä	Kortteli/tontti tai Rakennuspaikka	Tila/Määräala tilasta ja RN:o
	Tontin tai rakennuspaikan osoite		
	Tontti/Rakennuspaikka on <input type="checkbox"/> Rakentamaton <input type="checkbox"/> osaksi rakennettu	Käytetty rakennusoikeus kerrosalaa m <sup>2</sup>	Sallittu rakennusoikeus kerrosala m <sup>2</sup>
	<input type="checkbox"/> Tontilla purettavia rakennuksia	Purettava kerrosala m <sup>2</sup>	Tontin/Rakennuspaikan pinta-ala m <sup>2</sup>

<b>2 HAKIJA/ILMOITTAJA Rakennuspaikan haltija</b>	Nimi		
	Jakeluosoite		
	Postinumero	Postitoimipaikka	Puhelin virka-aikana

<b>3 RAKENNUS-HANKE TAI TOIMENPIDE</b>	<b>Rakentamisen tai toimenpiteen kohde</b>		<input type="checkbox"/> Rivitalo	<input type="checkbox"/> Kerrostalo
	<input type="checkbox"/> Omakotitalo <input type="checkbox"/> Teollisuus- tai varistorakennus <input type="checkbox"/> Talousrakennus, sauna		<input type="checkbox"/> Liikerakennus <input type="checkbox"/> Vähittäiskaupan suuryksikkö	<input type="checkbox"/> Lomarakennus <input type="checkbox"/> Muu, mikä
	<b>Rakennushanke (MRL 125 § 1-5)</b>		<input type="checkbox"/> Muu korjaus- ja muutostyö (3)	
	<input type="checkbox"/> Rakennuksen rakentaminen (1) <input type="checkbox"/> Korjaus- ja muutostyö, laajentaminen tai kerrosalan lisääminen (2)		<input type="checkbox"/> Rakennuksen vaipan tai teknisienjärjestelmien korjaus- tai muutostyö (4) <input type="checkbox"/> Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muuttaminen (5)	
	<b>Toimenpide (MRL 126 a § 1-13)</b>		<input type="checkbox"/> Mainostoimenpide (8) <input type="checkbox"/> Aitaaminen (9) <input type="checkbox"/> Kaupunkikuvajärjestely (10) <input type="checkbox"/> Huoneistojärjestely (11) <input type="checkbox"/> Maalämpö (12) <input type="checkbox"/> Aurinkopaneeli tai -keräin (13) <input type="checkbox"/> Muu, mikä	
	<input type="checkbox"/> Rakennelma (1) <input type="checkbox"/> Yleisörakennelma (2) <input type="checkbox"/> Liikuteltava laite (3) <input type="checkbox"/> Erillislaitte (4) <input type="checkbox"/> Vesirajalaite (5) <input type="checkbox"/> Säilytys- ja varastointialue (6) <input type="checkbox"/> Julkisivutoimenpide (7)			
Lyhyt selostus rakennushankkeesta tai toimenpiteestä				
<input type="checkbox"/> Hakija pyytää lupaa rakennustyön tai toimenpiteen aloittamiseen ennenkuin lupaa koskeva päätös on saanut lainvoiman (MRL 144 §)				
<input type="checkbox"/> Mikäli tämän hakemuksen perusteella annettu lupapäätös valituksen johdosta kumoutuu niin, ettei hankkeen toteuttaminen ole mahdollista alkuperäisessä muodossa, allekirjoittanut luvan hakija sitoutuu saattamaan rakennuspaikan ja sen ympäristön sellaiseen kuntoon kuin se oli enne rakentamisen tai toimenpiteen aloittamista taikka muuttamaan jo toteutettua toimenpidettä valituksen johdosta annetussa päätöksessä edellytetyllä tavalla. Allekirjoittanut sitoutuu korvaamaan kaikki haitat, vahingot ja kustannukset, jotka voivat aiheutua edellä mainitun lupapäätöksen kumoutumisesta tai muuttamisesta.				
<input type="checkbox"/> Ehdotus yllä mainittujen velvoitteiden vakuudeksi on hakemuksen liitteenä (MRL 144.2 §)				
Rakennettava kerrosala m <sup>2</sup>	Käytetty ja rakennettava kerrosala yhteensä m <sup>2</sup>	Huoneistoala m <sup>2</sup>	kokonaisala m <sup>2</sup>	
Kerrosluku, kpl	Asuntoja, kpl	Tilavuus m <sup>3</sup>	Rakennuksen paloluokka	
		<input type="checkbox"/> P1 <input type="checkbox"/> P2 <input type="checkbox"/> P3		

<p><b>4</b> Lisätietoja (poikkeukset säännöksistä ja määräyksistä perusteluineen, yms.)</p>	
<p><b>5</b> Tekninen huolto</p>	<p>Selvitys veden hankinnasta, viemäritöistä, jätehuollosta sekä työmaajärjestelyistä</p>
<p><b>6</b> Suunnittelijat</p>	<p>Pääsuunnittelija (Nimi, koulutus, kokemus, osoite, puhelin)</p> <hr/> <p>Erityisalojen suunnittelija (Nimi, koulutus, kokemus, osoite, puhelin)</p>
<p><b>7</b> Lisäselvitykset</p>	<p>Lisätietoja antaa tarvittaessa alla nimetty asiamies, jolla on oikeus täydentää ja korjata asiakirjoja. Milloin on kysymys suunnitelmista, on myös kullakin asianomaisella tähän rakennustoimenpiteeseen liittyvien erityissuunnitelmien laatijalla oikeus esittää suunnitelmansa viranomaisen hyväksyttäväksi ja täydentää, muuttaa ja korjata niihin kuuluvia piirustuksia ja muita asiakirjoja.</p> <hr/> <p>Asiamiehen nimi ja ammatti</p> <hr/> <p>Osoite ja puhelin virka-aikana</p>

<b>8</b> <b>Liitteet</b>	<input type="checkbox"/> 1. Selvitys rakennuspaikan omistus- tai hallintaoikeudesta <input type="checkbox"/> 2a. Ote alueen peruskartasta <input type="checkbox"/> 2b. asemakaava-alueelle rakennettaessa ote asemakaavasta tai ranta-asemakaavasta <input type="checkbox"/> 2c. Ote rakennus- tai rantakaavasta <input type="checkbox"/> 3. Kiinteistörekisterin ote <input type="checkbox"/> 4. Tonttikartta <input type="checkbox"/> 5. Suunnittelijan nimikirjoituksella varmennetut pääpiirustukset <input type="checkbox"/> 6.a Selvitys rakennuspaikan perustamis- ja pohjaolosuhteista <input type="checkbox"/> 6.b ja tarvittaessa rakennuspaikan terveellisyydestä <input type="checkbox"/> 6.c ja korkeusasemasta <input type="checkbox"/> 6.d sekä näiden edellyttämästä perustamistavasta <input type="checkbox"/> 6.e ja tarvittaessa muista toimenpiteistä <input type="checkbox"/> 7. Väestörekisterikeskuksen rakennushankeilmoitus lisälehtineen <input type="checkbox"/> 8. Valtakirja <input type="checkbox"/> 9. Ilmoitus väestönsuojasta ja luettelointipiirustus <input type="checkbox"/> 10. Ympäristölupa <input type="checkbox"/> 11. Poikkeamispäätös <input type="checkbox"/> 12. Suunnittelutarveratkaisu <input type="checkbox"/> 13. Selvitys naapurien kuulemisesta, lukumäärä <input type="checkbox"/> 14. Selvitys rakennuspaikalla tarvittavasta asian vireilläolosta tiedottamisesta <input type="checkbox"/> 15. Hakemus rakennuttajavalvonnan suorittamiseksi <input type="checkbox"/> 16. Hakemus asiantuntijatarkastuksen suorittamiseksi <input type="checkbox"/> 17. Rakennusoikeuslaskelma <input type="checkbox"/> 18. Autopaikkaselvitys <input type="checkbox"/> 19. Palokuormalaskelma <input type="checkbox"/> 20. YVAL:n mukainen arviointiselostus <input type="checkbox"/> 21. Selvitys suunnittelijoiden kelpoisuudesta (esim. Kuntalomake 1660) <input type="checkbox"/> 22. Ote rakennusjärjestyksestä <input type="checkbox"/> 23. Maston tai tuulivoimalan rakentamisen osalta MRA 895/1999 64 §:n edellyttämät selvitykset <input type="checkbox"/> 24. Selvitys rakennusjätteen määrästä, laadusta ja lajittelusta <input type="checkbox"/> 25. Selvitys purettavista rakennusmateriaaleista ja niiden hyväksikäytöstä <input type="checkbox"/> 26. Selvitys rakennuksen rakennustaiteellisesta ja kulttuurihistoriallisesta arvosta		
<b>9</b> <b>Ennako- Lausunnot</b>	<input type="checkbox"/> 1. Sähkölaitoksen lausunto <input type="checkbox"/> 2. Puhelinlaitoksen lausunto <input type="checkbox"/> 3. Vesi- ja viemärlaitoksen lausunto <input type="checkbox"/> 4. Lämpölaitoksen lausunto <input type="checkbox"/> 5. Liittymälupa yleiselle tielle/selvitys tieoikeudesta <input type="checkbox"/> 6. Alueellisen ympäristökeskuksen lausunto <input type="checkbox"/> 7. Naapurin kannanotot rakentamiseen	Muut mahdolliset selvitykset ja lausunnot	
<b>10</b> <b>Tiedottaminen</b>	Asian vireilläolosta on hakijan toimesta tiedotettu asettamalla rakennuspaikalle tiedote (MRL133.1 §) <span style="float: right;">tiedote</span>		
<b>11</b> <b>Hakijan tietojen rekisteröinti ja luovutus</b>	Hakemuksessa pyydytyistä tiedoista osa tallennetaan kaupungin/kunnan tietojärjestelmässä ja arkistossa <input type="checkbox"/> Rakennusluparekisteristä saa luovuttaa henkilötietojani sisältävän kopion, tulosteen tai sen tiedot sähköisessä muodossa suoramarkkinointia sekä mielipide- tai markkinatutkimusta varten (621/1999 JulkisuusL 16.3 §) <input type="checkbox"/> Kiellän henkilötietolain (523/1999) 30 §:n nojalla luovuttamasta tietojani		
<b>12</b> <b>Rakennus- Valvonta- Maksun suorittaja (ellei hakija)</b>	Nimi  Jakeluosoite  Postinumero                      Postitoimipaikka                      Puhelin virka-aikana		
<b>13</b> <b>Päätöksen toimitus</b>	<input type="checkbox"/> Postitse <input type="checkbox"/> Noudetaan		
<b>14</b> <b>Allekirjoitus</b>	Päivämäärä  Hakijan tai hänen valtuuttamansa henkilö allekirjoitus		

5.2.1999/132 Ajantasainen laki kokonaisuudessaan löytyy osoitteesta:

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132#L17P122>

18 luku Rakentamisen ja muiden toimenpiteiden luvanvaraisuus

#### 125 § Rakennuslupa

Rakennuksen rakentamiseen on oltava rakennuslupa.

Rakennuslupa tarvitaan myös sellaiseen korjaus- ja muutostyöhön, joka on verrattavissa rakennuksen rakentamiseen, sekä rakennuksen laajentamiseen tai sen kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen.

Muuta kuin edellä säädettyä rakennuksen korjaus- ja muutostyötä varten tarvitaan rakennuslupa, jos työllä ilmeisesti voi olla vaikutusta rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin.

Rakennuslupa tarvitaan myös sellaiseen rakennuksen vaippaan tai teknisiin järjestelmiin kohdistuvaan korjaus- ja muutostyöhön, jolla voidaan vaikuttaa merkittävästi rakennuksen energiatehokkuuteen. Rakennuslupaa ei kuitenkaan tarvita, jos kyseessä on rakennus, jonka energiatehokkuutta ei tarvitse 117 g §:n 2 momentin nojalla parantaa. [\(21.12.2012/958\)](#)

Rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen olennaista muuttamista varten tarvitaan rakennuslupa. Luvanvaraisuutta harkittaessa otetaan huomioon käyttötarkoituksen muutoksen vaikutus kaavan toteuttamiseen ja muuhun maankäyttöön sekä rakennukselta vaadittaviin ominaisuuksiin. Lupaa edellyttävänä käyttötarkoituksen muutoksena pidetään muun ohella loma-asunnon käytön muuttamista pysyvästi asumiseen. Vähittäiskaupan suuryksikön toteuttamisella on katsottava olevan edellä tarkoitettua vaikutusta maankäyttöön, jollei aluetta ole asemakaavassa erityisesti osoitettu tähän tarkoitukseen. Määräajan paikallaan pysytettävää rakennusta varten rakennuslupaan voidaan asettaa määräaika.

#### 126 § Toimenpidelupa

Rakennuslupan sijasta rakentamiseen voidaan hakea toimenpidelupa sellaisten rakennelmien ja laitosten, kuten maston, säiliön ja piipun pystyttämiseen, joiden osalta lupa-asian ratkaiseminen ei kaikilta osin edellytä rakentamisessa muutoin tarvittavaa ohjausta.

Toimenpidelupa tarvitaan lisäksi sellaisen rakennelman tai laitoksen pystyttämiseen ja sijoittamiseen, jota ei pidetä rakennuksena, jos toimenpiteellä on vaikutusta luonnonoloihin, ympäröivän alueen maankäyttöön taikka kaupunki- tai maisemakuvaan. Toimenpidelupa tarvitaan myös muuhun kuin rakennuslupaa vaativaan rakennuksen ulkoosaa muuttavaan toimenpiteeseen sekä asuinrakennuksen huoneistojärjestelyihin.

Toimenpidelupa tarvitaan myös rakennuksen julkisivun muuttamiseen sekä rakennusosan tai teknisen järjestelmän vaihtamiseen silloin, kun sillä voidaan vaikuttaa merkittävästi rakennuksen energiatehokkuuteen. Jos kyseessä on rakennus, jonka energiatehokkuutta ei tarvitse 117 g §:n 2 momentin nojalla parantaa, toimenpidelupaa ei kuitenkaan tarvita. [\(21.12.2012/958\)](#)

Lupa ei ole tarpeen, jos toimenpide perustuu tämän lain mukaiseen katusuunnitelmaan, maantielain mukaiseen hyväksytyyn tiesuunnitelmaan tai ratalain [\(110/2007\)](#) mukaiseen hyväksytyyn ratasuunnitelmaan. [\(21.12.2012/958\)](#)

126 a § [\(21.12.2012/958\)](#) Toimenpideluvanvaraiset toimenpiteet

Edellä 126 §:n mukainen toimenpidelupa tarvitaan sellaisen rakennelman tai laitoksen, jota ei ole pidettävä rakennuksena, pystyttämiseen tai sijoittamiseen taikka rakennuksen ulkoosain tai tilajärjestelyn muuttamiseen seuraavasti:

- 1) katoksen, vajan, kioskin, käymälän, esiintymislavan tai vastaavan rakennelman rakentaminen taikka kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentaminen tai muuttaminen (*rakennelma*);
  - 2) urheilu- tai kokoontumispaikan, muun kuin ulkoilulaisa [\(606/1973\)](#) tarkoitettua asuntovaunualueen tai vastaavan alueen sekä katsomon, yleisötilan tai vastaavan perustaminen tai rakentaminen (*yleisöarakennelma*);
  - 3) asuntovaunun tai -laivan tai vastaavan pitämisen paikallaan sellaista käyttöä varten, joka ei liity tavanomaiseen retkeilyyn tai veneilyyn (*liikutteltava laite*);
  - 4) maston, piipun, varastointisäiliön, hiihtohissin, muistomerkin, suurehkon antennin, tuulivoimalan ja suurehkon valaisinylvään tai vastaavan rakentaminen (*erillislaite*);
  - 5) suurehkon laiturin, sillan tai muun vesirajaa muuttavan tai siihen olennaisesti vaikuttavan rakennelman, kanavan, aallonmurtajan tai vastaavan rakentaminen (*vesirajalaite*);
  - 6) muusta alueesta erotetun suurehkon varastointi- tai pysäköintialueen taikka tällaiseen alueeseen verrattavan alueen järjestäminen (*säilytys- tai varastointialue*);
  - 7) rakennuksen julkisivun muuttaminen, kattomuodon, katteen tai sen värityksen muuttaminen, ulkoverhouksen rakennusaineen tai värityksen muuttaminen, katukuvaan vaikuttavan markiisin asettaminen taikka ikkunajoon muuttaminen (*julkisivutoimenpide*);
  - 8) muun kuin maantielain 52 §:ssä säädetyn rakennelman, tekstin tai kuvan asettaminen ulkosalle mainos- tai muussa kaupallisessa tarkoituksessa taikka ikkunaa peittävän mainoksen pysyvä tai pitkäaikainen asettaminen (*mainostoimenpide*);
  - 9) rakennettuun ympäristöön liittyvän erottavan kiinteän aidan tai kadun reunusmuurin rakentaminen (*aitaaminen*);
  - 10) muut kaupunki- tai ympäristökuvaan merkittävästi ja pitkäaikaisesti vaikuttavat järjestelyt tai muutokset (*kaupunkikuvajärjestely*);
  - 11) asuinhuoneiston yhdistäminen tai jakaminen (*huoneistojärjestely*);
  - 12) maalämmön hyödyntämiseen tarkoitettua lämpökaivon poraaminen tai lämmönkeruuputkiston asentaminen rakennuksen lämmitysjärjestelmää vaihdettaessa tai uusittaessa taikka käytettäväksi lisälämmönlähteenä (*maalämpö*); [\(21.4.2017/230\)](#)
  - 13) kaupunkikuvaan tai ympäristöön merkittävästi vaikuttavan aurinkopaneelin tai -keräimen asentaminen tai rakentaminen. [\(21.4.2017/230\)](#)
- Jos 1 momentin 1–10, 12 tai 13 kohdassa tarkoitettu toimenpide perustuu oikeusvaikutteeseen kaavaan tai katusuunnitelmaan taikka maantielain tai yleisistä teistä annetun lain [\(243/1954\)](#) mukaiseen hyväksytyyn tiesuunnitelmaan toimenpidelupaa ei tarvita. [\(21.4.2017/230\)](#)

Kunta voi rakennusjärjestyksessä määrätä, että toimenpidelupaa ei kunnassa tai sen osassa tarvita 1 momentin 1–10, 12 tai 13 kohdassa tarkoitettuun toimenpiteeseen, jos toimenpidettä voidaan pitää vähäisenä. [\(21.4.2017/230\)](#)

#### 129 § Ilmoitusmenettelyn käyttäminen

Kunta voi rakennusjärjestyksessä määrätä, että merkitykseltään ja vaikutukseltaan vähäiseen rakentamiseen tai muuhun toimenpiteeseen voidaan

ryhtyä ilman rakennus- tai toimenpidelupaa sen jälkeen, kun asianomainen on tehnyt tätä koskevan ilmoituksen kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee ilmoituksen sijasta edellyttää rakennus- tai toimenpideluvan hakemista, jos se yleisen edun tai naapurien oikeusturvan kannalta on tarpeen. Rakentamiseen tai muuhun toimenpiteeseen voidaan ryhtyä, jollei rakennusvalvontaviranomainen 14 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ole edellyttänyt luvan hakemista ilmoitettuun hankkeeseen.

Ilmoitusmenettelystä säädetään tarkemmin asetuksella.

#### 129 a § [\(21.4.2017/230\)](#) Rakennusjärjestyksen määräys vapaa-ajanasunnon käyttötarkoituksen muuttamisesta

Kunta voi osoittaa rakennusjärjestyksessä ne alueet ja edellytykset, joilla vapaa-ajanasunnon muuttaminen pysyvään asuinkäyttöön ei edellytä poikkeamis päätöstä tai suunnittelutarveratkaisua ennen rakennuslupaa. Rakennusjärjestyksen määräys voi koskea vain sellaisia alueita, joilla käyttötarkoituksen muutos ei aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia.

#### 131 § [\(17.1.2014/41\)](#) Rakennuslupahakemus

Rakennuslupaa haetaan kirjallisesti rakennusvalvontaviranomaiselta.

Rakennuslupahakemukseen on liitettävä:

- 1) selvitys siitä, että hakija hallitsee rakennuspaikkaa;
  - 2) rakennussuunnitelmaan sisältyvät pääpiirustukset, jotka rakennussuunnittelija varmentaa nimikirjoituksellaan.
- Rakennusvalvontaviranomainen voi hankkeen laatu ja laajuus huomioon ottaen tarvittaessa edellyttää, että rakennuslupahakemukseen liitetään myös:
- 1) ote alueen peruskartasta tai asemakaava-alueelle rakennettaessa ote asemakaavasta sekä kiinteistörekisterin ote ja tarvittaessa tonttikartta, jos ne eivät jo ole rakennusvalvontaviranomaisen käytettävissä;
  - 2) selvitys rakennuspaikan perustamis- ja pohjaolosuhteista sekä näiden edellyttämästä perustamistavasta ja tarvittavista muista toimenpiteistä;
  - 3) energiaselvitys;
  - 4) selvitys rakennuspaikan terveellisyydestä ja korkeussuhteista;
  - 5) pätevän henkilön laatima selvitys rakennuksen kunnosta;
  - 6) muu rakennuslupahakemuksen ratkaisemiseksi tarvittava olennainen selvitys.
- Ympäristöministeriön asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pääpiirustusten ja selvitysten sisällöstä ja esitystavasta.

#### 132 § [\(5.5.2017/254\)](#) Ympäristövaikutusten arviointi

Jos rakentamisesta taikka muusta tämän lain mukaan luvanvaraisesta tai viranomais hyväksyntää vaativasta toimenpiteestä on tehtävä ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annettun lain mukainen ympäristövaikutusten arviointi, on hakemuksen vireille tulosta sen lisäksi mitä 133 §:ssä säädetään, tiedotettava internetissä. Lisäksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on varattava mahdollisuus lausunnon antamiseen hakemuksesta. Asiassa jätetyistä huomautuksista ja lausunnoista on laadittava yhteenveto, jonka on oltava yleisesti saatavilla samaan aikaan kun päätös annetaan.

Velvollisuudesta ottaa ympäristövaikutusten arviointi huomioon lupamenettelyssä säädetään ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annettun lain 4 luvussa. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä tiedottamisesta ja menettelystä huomautusten jättämiseksi.

#### 133 § Kuleminen ja lausunnot

Rakennuslupahakemuksen vireilletulosta on ilmoitettava naapurille, jolle ilmoittaminen hankkeen vähäisyys tai sijainti taikka kaavan sisältö huomioon ottaen ole naapurin edun kannalta ilmeisen tarpeetonta. Naapurilla tarkoitetaan viereisen tai vastapäätä olevan kiinteistön tai muun alueen omistajaa ja haltijaa. Samanaikaisesti on asian vireilläolosta sopivalla tavalla tiedotettava myös rakennuspaikalla.

Rakennuspaikalla on tarvittaessa toimitettava katselmus rakennuksen ympäristöön soveltuvuuden selvittämiseksi, rakentamisen vaikutusten arvioimiseksi ja naapurien kuulemiseksi. Katselmuksen ajasta on annettava tieto hakijalle sekä naapureina olevien kiinteistöjen haltijoille.

Jos rakennuslupaa haetaan luonnonsuojelulain mukaiselle valtioneuvoston asetuksella tarkemmin säädettävälle luonnonsuojelun kannalta merkittävälle alueelle tai alueelle, joka maakuntakaavassa on varattu virkistys- tai suojelualueeksi, hakemuksesta on pyydetävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto. [\(22.12.2009/1589\)](#)

Tarkemmat säännökset lupahakemuksesta ilmoittamisesta, tiedottamisesta ja huomautuksen tekemisestä annetaan asetuksella.

#### 144 § [\(2.9.2005/730\)](#) Aloittamisoikeus

Lupaviranomainen voi perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, antaa oikeuden rakennustyön tai muun toimenpiteen suorittamiseen osaksi tai kokonaan ennen kuin rakennus-, toimenpide- tai maisematyölupaa taikka 161, 162 tai 163 §:ssä säädettyä laitteiden sijoittamista, muuttamista tai poistamista koskeva päätös on saanut lainvoiman (*aloittamisoikeus*). Oikeudesta päätetään edellä tarkoitettuun päätöksen yhteydessä. Muutoksenhakutoimioistuin voi valituksesta kumota määräyksen tai muuttaa sitä tai muutoinkin kieltää lupapäätöksen täytäntöönpanon. Hallinto-oikeuden päätöksestä tässä momentissa tarkoitettussa asiassa voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain pääasian ratkaisusta tehtävän valituksen yhteydessä.

Hakijan tulee asettaa hyväksyttävä vakuus niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu oikeus voidaan samoin edellytyksin myöntää myös valitusajan kuluessa tai 14 päivän kuluessa valitusajan päättymisestä erikseen tehdystä hakemuksesta. Päätös on tehtävä ilman tarpeetonta viivytystä. Päätöksen antamiseen sovelletaan, mitä 142 §:ssä säädetään. Lisäksi myönnetystä oikeudesta on välittömästi ilmoitettava hallinto-oikeudelle sekä muutosta hakeneille. Se, joka on valittanut pääasiassa tehdystä päätöksestä, voi hallinto-oikeudessa vaatia tässä momentissa tarkoitettua ratkaisua kumottavaksi tai muutettavaksi ilman, että hänen olisi siitä erikseen valitettava. Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä 1 momentissa säädetään. Vakuuden asettamisvelvollisuus ei koske valtiota, kuntaa eikä kuntayhtymää.